

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců JUDr. Jaromíra Klepše a JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila v právní věci

žalobce: **P. M.**
bytem ...

proti

žalovanému: **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**
sídlem Karmelitská 529/5, Praha 1

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 7. 2020, č. j. MSMT-26176/2020-1,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 7. 2020, č. j. MSMT-26176/2020-1, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu nákladů řízení ve výši 3 115 Kč.

Odůvodnění:

I. Předmět sporu

1. Žalobce skládal v termínu jaro 2020 maturitní zkoušku z Českého jazyka a literatury, přičemž v didaktickém testu získal celkem 21 bodů z možných 50. Jelikož hranice pro

úspěch v didaktickém testu byla 44 %, tj. alespoň 22 bodů, žalobce o jediný bod neuspěl. Napadeným rozhodnutím žalovaného byla zamítnuta žalobcová žádost o přezkoumání hodnocení zkoušky.

2. Žalobce má za to, že žalovaný nesprávně hodnotil správnost jeho odpovědi na otázku 24.2, na niž byla správná odpověď „*Povídky malostranské*“, avšak žalobce uvedl odpověď „*Povídky MALOSTRANKÉ*“. Dle názoru žalobce je zjevné, že znal správnou odpověď na položenou otázku a neuznání této odpovědi je formalistické. Žalovaný naopak zastává názor, že žalobce správnou odpověď na otázku neuvedl, a tedy za ni nemohl obdržet bod.

II. Napadené rozhodnutí

3. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že sporné otázky v žalobcově didaktickém testu z českého jazyka byly hodnoceny správně. Žalovaný vycházel z odborného posouzení přiloženého k rozhodnutí, z něhož vyplynulo, že správnou odpovědí na otázku 24.2 byly „*Povídky malostranské*“. Žalobce však správnou odpověď v záznamovém archu neuvedl. Dílo s názvem *Povídky MALOSTRÁNKY* neexistuje, a tedy se nemohlo jednat o správnou odpověď.

III. Žaloba

4. Žalobce nejprve odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu k přezkumu hodnocení maturitních zkoušek. Dále uvedl, že napadené rozhodnutí je dle jeho názoru nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť neobsahuje žádné konkrétní odůvodnění svého závěru.
5. Žalobce také nesouhlasil s názorem žalovaného na správné řešení úlohy č. 24.2. Zaprvé uvedl, že odpověď na otázku zapsal správně a že značku, kterou žalovaný vyhodnotil jako čárku nad písmenem A, je třeba vnímat jako písmeno S. Pro případ, že by soud na takovou interpretaci zápisu odpovědi nepřistoupil, žalobce namítl, že i kdyby uvedl odpověď *Povídky malostranské*, bylo by zjevné, že se jednalo o odpověď správnou. Daný autor totiž žádné jiné dílo, s nímž by bylo možné daný název zaměnit, nenapsal, a žalobcová odpověď tedy nebyla dvojznačná.

IV. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl. Uvedl, že došlo k řádnému přezkumu hodnocení žalobcovy didaktického testu a bylo zjištěno, že byl hodnocen v souladu s předem stanovenými pravidly. Jedinými správnými odpověďmi na otázku č. 24.2 byly buď odpovědi „*Povídky malostranské*“ nebo „*Malostranské povídky*“. Žalobce ani jednu z těchto odpovědí v záznamovém archu neuvedl. Nelze akceptovat argumentaci v tom smyslu, že žalobce zjevně mohl uvést správnou odpověď na položenou otázku. Každé slovo se totiž skládá z konkrétních grafémů, přičemž uvedení jiných grafémů vytváří jiné slovo, ať už existující, nebo neexistující.
7. Žalovaný dále připomněl, že žalobce k úspěchu v didaktickém testu potřeboval nejméně 44 % z maximálního možného počtu bodů. Je tedy zřejmé, že jeho neúspěch nemůže být zapříčiněn pouze nesprávnou odpovědí na spornou otázku.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

8. Městský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (srov. § 75 odst. 2 s. ř. s.), včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při

přezkoumání tohoto rozhodnutí městský soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (srov. § 75 odst. 1 s. ř. s.).

9. Soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť žalobce s tímto postupem výslovně souhlasil v podání doručeném soudu dne 14. 8. 2020 a žalovaný po poučení soudem nevyjádřil nesouhlas.
10. Žaloba je důvodná.
11. Podle § 82 odst. 2 věty poslední zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším a vyšším odborném vzdělávání, (dále jen „školský zákon“) může ten, kdo konal maturitní zkoušku formou didaktického testu, požádat ministerstvo o přezkoumání hodnocení zkoušky. Ministerstvo žadatele o výsledku přezkoumání maturitní zkoušky písemně vyrozumí. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 19. 8. 2014, č. j. 6 As 68/2012 - 47, č. 3104/2014 Sb. NSS, dospěl k závěru, že vyrozumění o vyřízení žádosti o přezkum zkoušky konané formou didaktického testu je správním rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., které v plném rozsahu podléhá přezkumu ve správním soudnictví, a při jehož vydání se v nezbytných otázkách uplatní správní řád dle svého § 180 odst. 1.
12. Žalobce výslovně uplatnil námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Soud s žalobcem souhlasí, že napadené rozhodnutí je koncipováno nevhodným způsobem. Konkrétní důvody, pro které žalobcově žádosti o přezkum výsledku maturitní zkoušky nebylo vyhověno, totiž nevyplývaly přímo z odůvodnění rozhodnutí, ale z přiloženého „*vyjádření k úlohám*“, jehož autor není zcela zřejmý. Žalovaný by měl v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu v odůvodnění svého rozhodnutí konkrétně vyložit úvahy, kterými se řídil, a to ve vztahu ke skutkovým okolnostem dané věci. Na druhé straně však uvedená vada rozhodnutí za daných okolností nezpůsobila jeho nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů. Hodnocení úloh, na něž rozhodnutí odkazovalo, totiž bylo žalobci také doručeno, a žalobce tedy měl fakticky možnost seznámit se s úvahami, z nichž žalovaný vycházel, a uplatnit vůči nim patřičné žalobní body. Této možnosti ostatně také využil. Bylo by proto procesně neúčelné, aby soud napadené rozhodnutí rušil pouze pro nepřezkoumatelnost, neboť potom by se nemohl zabývat jeho zákonností, a konečné vyřešení sporu mezi účastníky by se jen zbytečně oddálilo, což by vzhledem ke specifickému předmětu řízení bylo nanejvýš nevhodné (srov. příměreně nález Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, a usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 76, č. 1566/2008 Sb. NSS).
13. V nyní projednávané věci není mezi účastníky sporné, zda byla daná úloha správně zadána či jaká odpověď byla správná. Sporné je pouze, zda lze žalobcovu konkrétní odpověď, respektive její zápis, hodnotit jako správnou. Po skutkové stránce především soud nesouhlasí s žalovaným, že žalobce zapsal jako odpověď na otázku č. 24.2 slova „*Povídky MALOSTRÁNKE*“. Čárka, která se nacházela na konci rámečku určeného pro odpověď, zjevně patřila k poslednímu písmenu E, nikoliv k písmenu A. Pokud žalovaný tuto čárku přiřadil k podstatně vzdálenějšímu písmenu A, nelze se ubránit dojmu, že zápis odpovědi *a priori* interpretoval způsobem nepříznivým pro žalobce. Na druhé straně však nelze ani souhlasit s žalobcem, že by ve slově „*malostranské*“ bylo zřetelné druhé písmeno S. Podle názoru soudu žalobce s největší pravděpodobností toto písmeno zapomněl zapsat, případně jej zapsal tak, že jej následně překryl písmenem K. V každém případě soud vychází ze

skutkového zjištění, že žalobce k otázce č. 24.2 zapsal odpověď „*Povídky MALOSTRANKÉ*“. Žalobce však tvrdil, že i takovou odpověď je třeba hodnotit jako správnou.

14. Žalovaný by se měl při přezkumu hodnocení maturitního testu řídit především účelem maturitní zkoušky, jímž je podle § 73 školského zákona „*ověřit, jak žáci dosáhli cílů vzdělávání stanovených rámcovým a školním vzdělávacím programem v příslušném oboru vzdělání, zejména ověřit úroveň klíčových vědomostí, a dovedností žáka, které jsou důležité pro jeho další vzdělávání nebo výkon povolání nebo odborných činností*“. Dále by měl dbát základní zásady vzdělávání vymezené v § 2 odst. 1 písm. g) školského zákona, dle níž „*hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k dosahování cílů vzdělávání stanovených tímto zákonem a vzdělávacími programy*“. Dále je třeba přiměřeně aplikovat základní zásady správní činnosti vyplývající z § 2 odst. 4, § 3 a § 4 odst. 1 správního řádu, tedy že správní orgán je povinen dbát, aby přijaté řešení odpovídalo okolnostem daného případu, řádně zjišťovat rozhodný skutkový stav a podle možností dotčeným osobám vycházet vstřícně.
15. Z těchto zásad vyplývá, že maturitní zkoušku konanou formou didaktického testu je třeba vždy hodnotit tak, aby nedocházelo k přepjatému formalizmu. Jádrem hodnocení vždy musí být otázka, zda uchazeč úlohu vyřešil správně s přihlédnutím k jejímu účelu a zda prokázal schopnosti a znalosti, které má daná maturitní zkouška otestovat. Jakkoliv je při řešení úloh v didaktickém testu třeba, aby uchazeč respektoval i určitá formální a organizační pravidla, nemohou být drobné chyby a nepřesnosti v zápisu odpovědi primárním kritériem, podle kterého jsou odpovědi hodnoceny, je-li zároveň zřejmé, že úloha byla vyřešena správně.
16. Pokud je odpověď v didaktickém testu zapsána s drobnou nepřesností nebo chybou v psaní, je třeba ji uznat jako správnou, jsou-li splněny dvě podmínky. Zaprvé, nepřesnost v odpovědi nesouvisí se schopností či vědomostí, již daná otázka testuje; zadruhé, nemůže být žádných pochyb o tom, že uchazeč znal správnou odpověď na položenou otázku. Splněním těchto dvou podmínek je vyloučeno, že by se uchazeč například domáhal uznání nesprávné odpovědi v testu z matematiky s argumentací, že se ve výpočtu dopustil jen drobné chyby; je totiž zřejmé, že v matematice se testuje schopnost přesného výpočtu. Stejně tak je vyloučeno, že by se uchazeč domáhal uznání odpovědi obsahující chybu v psaní, pokud by se jednalo o odpověď na otázku, která testuje právě schopnost přesného a bezchybného psaní. Konečně je eliminována možnost, že by uchazeč zaznamenal odpověď víceznačnou, která by jednoznačně nesvědčila o tom, že uměl položenou otázku zodpovědět správně, a i přesto by byla jeho odpověď hodnocena jako správná.
17. V nyní projednávané věci jsou však výše uvedené dvě podmínky splněny a žádné z nastíněných rizik nehrozí. Z odpovědi zaznamenané žalobcem na otázku č. 24.2 je nade vši pochybnost zřejmé, že správnou odpověď na položenou otázku znal a pouze ji zaznamenal s chybou v psaní. Úlohy č. 24.1 a 24.2 se vztahovaly k výchozímu textu o třech odstavcích, který pojednával právě o díle Jana Nerudy Povídky malostranské. V úloze č. 24.1 bylo třeba na základě indicií v celém textu doplnit jméno autora ve větě: „*To, co průměrný beletrista musí čtenáři sdělovat v několika odstavcích (či dokonce na několika stranách), dokáže ***** vtěsnat do necelých tří řádků.*“ V úloze č. 24.2 měl uchazeč doplnit název díla do jiné věty textu: „*Vznikl tak kompozičně vyvážený soubor třinácti povídek vydaný pod názvem *****.*“ Žalobce evidentně dané dílo i jeho autora správně identifikoval. Pokud na uvedené dvě úlohy zapsal odpovědi „*Jan Neruda*“ a „*Povídky MALOSTRANKÉ*“, nelze si představit, že by snad měl na mysli nějaké jiné dílo téhož autora. Žalovaný ostatně

ani netvrdil, že by žalobcovy odpovědi bylo možné vykládat jakýmkoliv jiným způsobem. Není tedy možné, že by se žalobce prostřednictvím nejednoznačné odpovědi pokoušel zakrýt svou neznalost.

18. Zjevným účelem daných úloh bylo ověřit, zda je uchazeč schopen z výchozího textu identifikovat dílo, o němž je ve výchozím textu řeč, a autora tohoto díla. Žalobce tuto schopnost, respektive znalost osvědčil. Žalovaný netvrdil, že by účelem sporné úlohy bylo otestovat žalobcovu schopnost bezchybně psát či psát krasopisně. K tomu je třeba uvést, že žalobce byl povinen odpověď zapsat do rámečku, který k tomu byl v archu pro záznam odpovědí určen. Ze zápisu jeho odpovědi na otázku č. 24.2 je zjevné, že si prostor pro odpověď špatně rozvrhl, a proto musel poslední písmena ve slově „*malostranské*“ zmenšit, aby se mu do rámečku vešla. Pravděpodobně v důsledku této skutečnosti pak žalobce buď opomněl ve slově napsat písmeno S, nebo jej zapsal tak, že bylo překryto následujícím písmenem K. Soud rozumí tomu, že se standardizovanými testy, které jsou centrálně hodnoceny, se nutně pojí způsob záznamů odpovědí, který vždy pro danou úlohu vymezuje přesně ohraničený prostor, do něhož se uchazeč musí bezpodmínečně vejít. Didaktický test je však třeba vnímat primárně jako ověření znalostí a schopností, na které jednotlivé úlohy míří. V projednávané věci je nepochybné, že žalobce tyto znalosti a schopnosti odpovědí na otázku č. 24.2 osvědčil.
19. Bod, který žalobce neobdržel za úlohu č. 24.2, byl rozhodující ohledně jeho úspěchu v didaktickém testu. Dle hodnocení žalovaného totiž žalobce obdržel 21 bodů, tedy 42 %, zatímco hranice úspěšnosti byla 44 %, tedy 22 bodů. Z výše uvedeného vyplývá, že žalobce měl při správném vyhodnocení testu obdržet jeden bod navíc, a měl tedy v didaktickém testu z českého jazyka a literatury prospět.
20. Na tom nemůže nic změnit ani argument žalovaného, že pokud by žalobce býval v testu neudělal jiné chyby, nemohlo by vyhodnocení jeho odpovědi na otázku č. 24.2 výsledek zkoušky ovlivnit. Nelze pochopitelně připustit, aby byl uchazeč při skládání maturitní zkoušky jakýmkoliv způsobem penalizován za chybné zodpovězení některých otázek při hodnocení otázek jiných, které zodpověděl správně. Linii úvahy žalovaného v tom smyslu, že kdyby žalobce uspěl u většího počtu ostatních otázek, nebylo by pro něj hodnocení otázek č. 24.2 rozhodující, je tedy třeba zcela odmítnout.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

21. Protože bylo napadené rozhodnutí nezákonné, soud je zrušil podle § 78 odst. 1 s. ř. s. Podle § 78 odst. 4 s. ř. s. soud věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude žalovaný v souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku.
22. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. má právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů ten účastník, který byl v řízení úspěšný. Tím je v nyní projednávané věci žalobce, jehož jedinými náklady byly zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč, poštovné za podání žaloby ve výši 58 Kč a za podání, v němž žalobce souhlasil s rozhodnutím věci bez jednání, ve výši 57 Kč. Soud tedy žalovanému uložil, aby v přiměřené lhůtě žalobci uhradil celkovou náhradu nákladů ve výši 3 115 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské

náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 9. září 2020

JUDr. Ing. Viera Horčicová v. r.
předsedkyně senátu